

● № 15 (7088). ● 1991 жыл. Олуньу 2 күнз. Суббота ● Сыаната 8 харчы.

Информационной и ритмизации

Бигэргэлтүүг дагуу
нарын Республика Со
та Национальностар
леттарыг биед. Н
циональностар Со
мнэ итг бйаарыг х

„60 мүнүүтэ“ —
сонун даяал

Мугудайдаагы Култура дэнтэтгэр ынгылыбыт «60 мүнүүтэ» диин сонун дьаалга сыртыттым. Бу сага талылыбыт Совет көбүдээбит информацийнай - сааратар программата үбүс төгүлүн ынгылыдына. Киһэ 9 чаас саарана саалада 30-ча кийи нуууна. Икки иипкигэ ахааннара өссө элбэх эбитэ үһү, билигин, киһэ хойутагылыдыбынан, сорохтор кэлбэтэхтар.

дэлхэйдээхтэй, спорт со-
цуулаар, нэгдүгээх ө-
дөөсөөхтэй бэрээдэгтэй н-
дөрөгтэй 9 нэгдүгээх ра-
бочай эгээрээ тэргүүлэгтэй,
о. д. ө. нийн бэлдэмтгүйн
тардар нформациулар
бэрлүүлэгтэй.

Бу даяал ыга 2-га
ыгыллара былааннаар.
Ити, толоруллара буол-
лар, олус тубаах, кэ-
дүүстээх буолуо эби-
ди санаатым. Бастакы-
тынан, нэһилээк олобор-
данабар туох уларыһыы-
лар буолбуттарын кэтэ-
билэ сымдарга. Иккинчи-
нэ, өдөрдөр да, кырдаа-
баастар да таһынан кэлэн
иллэр бирэмэлэрин кэ-
дүүстээхтик атааралла-
рыгар. Үсүһүнэ, нэһи-
лиикэ ытыттылаахтах
улахан дьаһаллары эр-
дэттэн шиктиннээрэгэ.
онон нэһилиэнньээ тол-
куйдуурга, ытыгарга
кыах бизээрэгэ. Тиһээр
общественнай бэрээдэги
бөгөргөтүүгэ. Ханныгы
да иһин бэйэ чугас ды-
но, ыала-сэргэтэ мустан
олордохторуна, кутаба-
нынан ээттатар кимнэхт
бадарар үчүгэйэ суох.

Багарым бидынтынан
этэххэ, ийнэ 9 частан
болдоноро аһара хойут.
Онон мйга иикитэ ийнэ
7 частан информаций-
най-сааратар программа-
ны бытар, наһаданньа
мунаар бонпууостары-
тар эппиэттир ордук
буолуо этэ. Кэллн мань
ессе сайлынарар, кэгэ-
тар багалдаахтар эбит.
Бэйэ эрэ наһаданньа ий-
нэ мукурдаммакка, оро-
буон, республика бонун-
нары бартын кылгас-
тык, билииннэрэхтэрэ,
общественная, государст-
венная тэрилтэлэр
салаааччыларын эмнэ
кытынарарыахтара. Сэга
сагалалан эрэр дыһал
туһунан эссе тугу эти-
гил, арай бу сонун, ды-
һылылаах дыһал кэхтиб-
тигэр, салданарытар, кэ-
гипиритэр багарыах этим.
Сонеттар ийитиннара-
билээрэн ийини кэгэ-
тинлэрин биир суола бу
буолар дьэн сыналалыа-
ха сеп.

Е. СЛЕПЦОВА

Бу күнүгө бийик корреспонденттык Ытык-Күөлгө сындыан айытса харыстабылын Тазитта оройунадагы комитеттин председателин Иван Иванович Унаровы кылга көрсөп, кишиктен артынак башпуруска элпиктигирегер көрдөстө.

— Таатталар, чураним-
чылар бидеьгыттан иал-
пын одорер дьомжу,
оттон Таатта урэх оёсо
ыкса сибээстинер. Бу урэх
ининки дьылбата бив-
иттэн быһаччы тутулук-
тунар.Кэлин кэмиэ Таат-
та урэх эстэн-быстан, оё-
со дьүдөйөн эрэр дини
кэсестэр буолан эрэллэр.
Иван Илгосич, бу туһу-
лан эн туту этинэ этэй?

— Уута суох — олох суох. Ол киин бүгэлэрийт ууну сыһынат уонна муһуһулар туһутар туһу хараһаабаат этилэрэ. Даноовор тигэр үйэ лиянын мас, муһ курдэһаһын ууну сүүрдэн ыраас-ыйып хорчулары, ууну

тутар кыраный буор модо-
бозолору отороллору
дизин ученайдар бигерге-
тэллэй. Ыраас уу баар
буоларын туһутар тус-
туста ийэ, аһа уустара
күүстэрин холбоон бири-
ге үлэниилэрэ, сүбэлэ-
рин түмэллэрэ, саниада-
рын холбууллара. Саха
дыоно алаастарынан,
үрүһ биигастарынан ба-
танан да олордоллор уу
туһатын бари биридин

АНДУУЛАЭРЭ,

Ангим олох сайдыг
тэн хайрсахтай модун тех
ника нүүхүгэр тэрэгирэн
сүбэлэбөө-амаалан, түм

тин толгуу даамыт даяна
инникитин олохтоомо-
туна, майна олоор дьон
доробуналарын бүтүтү
туругар, үүнэр келүүн

Кийи уонна айылба

БАРЫБЫТ ТААТТАБЫТ

сан, уу болтуруостары
наһиллантар, оройуона
бинрге бичаарсыбат, кэп
сэтиспэт буоламмыт, уу
ну мрасскы тутуу, ха
бааныы дымдата ыараа
та, Ити кэлиг уонуна
сылларга Таатта үрэ
сүһүбүр олоор киһи
сүөлү дымдатылар ха
нык бабарар сүдү сүтүт
огорор туруутах про
лемаба кэбулуйда. В
проблемабыт кэскиллээ

хэснэлгээр быһагчы са-
быдыалы оноро турар
уонна ол далааһына өссө
сөл.

— Иван Иванович, бу
маньнык оялалыянның
ханнык чакчыларынан
бизгә тативхке сөбуй?

— Аялсың, кураан уюна угут дыйллар содуллара быһаччы итинник түмүгү өңүрүгө күһайиллэр, 1980 сыллаагы саасын халаан уутуттан оро-

Дьинг баарынан
ыраланыабын эрэ

Бу «Глоуб мэгээн» сурнаалтан ышлалыгт синмок АХШ, чуолаан, нинн түгэх унугун, олобу-тан саамай кырдыктаах фразлени тугктаран көрдөрөр. Манна аатырар-сурабшар «американскай ыра санаа» бэйэтин болсомтутугар ыла да барбанка-туппан ааспыт джонноро дьадайыны официалнай-дык быһылалыгт көрбүнтүттөн намынах таһымна олооролдор.

Бу фотодокументы советский агааччы үлүгөйдик болбойон көрүсүн ич сүрэхтен баярылалар: билиги билиги маасабай информациябыгт средстволарыггар «киннелер олохторун сизине» уруйдаа-ай-халлаан келсипер матырыбавалар аһара элбэхтик бачэттэнэллэр. Мөмкүс сүх, Америка байй дейду, ол эрээр бейэтин туһугар эмиз да проблемалардаах. Ол иһин бейэтин дьолун океан угуор тий-йин көрдүүргэ саванааччылар Нью-Йорк байис авиотуттан уонна Калифорниятаагы Беверли Хиллс байыин-талыһын килбээниттен ураты саамай дьы-нээх дьадайымы баарын ойдоотүөр.

Снимокка: Лиде куоракка (Мэн штата) Белла-
ване дьэз нэргэнэ манньын бараакка олохторун аһы-
ныгас ыалларын көмүтүсүн бэрт эрээдээхтик сал-
гымалар.

ССТА фотохрониката.

Саха ССР Конституциятын быраймагын норуот бүтүүнүн дүүллэһинтэ түмүктээн эрэр. Билигин оройуонмут нэһиликэнтэ бырайыак туһунан элбэх санааны эттэ, олох бары оройон Советтар түмүллэн, республика Верховнай Советтар ыытыллан илээлэр. Токсуньу 24 күнүсүбү туругунан дүүллэһинтэ 264 ыһаа кыттан 44 араас суол көмөрүүлэри, этиһилэр киллэринтэрэ. Олортон сорохторугар тохтоотоххо манньыктар.

Злбаэх киши республи-
кабыт аята табыгана су-
ар тохтоотулар. Ол нур-
ук, Одыулуунтан М. М.
Лавинскас, Арысалаахтан
Д. Н. Христофоров, Кы-
наахтан Н. П. Понома-
ев, Болтохоттон Г. Г.
Инекуров ур. д. а. рес-
публика азатытан «Яну-
ка» дээн тыла мала
уларайга ээлээр.

Депутаттар нэгилж
ахсааныг тавь-
уулах ахсаанаах рес-
публичка төрт олохтоо-
руттан бэрт адийах
ны мандатыг ылыба,
ти сорох боппууста-
ры быһварыга ыарахат-
ары үөскэтэриниз, Кы-
даахтан С. Ф. Лазарев,
адмулуунан М. С. Ного-
нцын уо. д. а. быһбары
амминистративной үлдэ-
нитэриниз ыһтары, де-
путаттары итиниз ологу

ран талары туруорсаллар. Конституция бырайыгын 9-с ыстатыйатыгарым республика гражданынан булуохтаарын туһунан этилэр. Бу ыстатыйа чуолнайдааһытга наадыйарын туһунан Болотооготтон С. М. Слепцов, Хатылыттан М. Р. Оногосова, Кытаанхтан С. Ф. Лазарев этилэр. Уонна республикада 15 сылтан итэрэнэ суох олордут дьонго гражданствоны биэриги септөөбүнүн бахтылар.

Тулааһаа өһөлөр общество уонна государство өртүттэн ордук улахан болҕомтоһо, кыһамчыга алаачыһаллар. Ки-

13-с ыстатыйытыгар ки-
илэргэ итилэри госуда-
рство мэхтиэллэрин кур-
дук киһилэри биэрэр наа-
далаах. Итинни этинни
Болтоноттон Г. Г. Вино-
градов киһилээ.

Конституцид байрныг дүүлдээс ит бары нийлэгчээр бичиг-
даачилар республика
үрдүнэ органнан Совет-
лар съездэр буудуох-
тох диэн сайааны этти-
лэр.

—Төрүт Сокумунут
бырайынатын 28-с уонна
27-с ыстатыйаларыгар
ниини өйүтөр дэбигис түс-
түтүт түгэннэр бааллар.
Олорго атидларыннан, би-
лиги республикабыт тер-

риториятын сордогун дуо-
габар бийхытынэн Союз
дуу, РСФСР дуу бас би-
лихтэхэх. Ал сир респуб-
лика бас билигтинэн за-
быллыбат, кинигэн хон-
туруллаамат буолар.
Мин итинник өйдөтүм.
Онон республика терри-
торията үлэһидэлбэр
уонна Саха ССР Верхов-
най Советын сөбүлүннэтэ
суох уларытыллыбат диэн
суруйар буоллар, суверен-
итетиниэт кыһару кума-
дыга араахалыа суох этэ.
Дуосабараа бариллыбыт
сирдэрү туһанымын рес-
публика государственной
органаара хонтуруолдуур
бырааптаахтарын туһу-
нан чочуу ыйыахха наа-
да, — диэн эттэ Кытаан-
тан учугут С. Ф. Лапа-
рев.

Итүгэн атын «Сага
блук» хамгаана суруу-
лбут ыстатыйалары, ону-
тэз районски налн
ипрбит этнэтери салгы
сүүмэрдибит, түмэн Са-
га ССР Верховнай Со-
ветын бу дылаланан чо-
чу дьярмыктанар комис-
сиялар ыгыгынны.

Г. ПОПОВ,
райсовет тэрийар от-
делын сэбнэднессэя.

томмүт төлөбүрдэр
бырыһыаннарын оройу
бэтэр совхозтар, тари
гэлэр уйунуохтаахта
дизэн.

Кийн куораттар
Якутскайга үөрэххэ т
тарса барар ороло
бинргэ түмэн оройуон
(районоттан) предстан
тель командиронкака
армаллатыахха сол
дин санымын. Инст
буолбатах ыччат бил
эйгэтннр тиниан, та
куулэйдээн баран тои
нэлэрэ бээр суол. Ма
Таатта оройуонуи У
холобурга бардаах

Үөрөнэ сүлдээр ычч
пытан кытары ыкса
бэрин олохтоуха. Ол
нитэн үчүгэйдик Үө
нэр, обществинай Үл
дествинайдык кытар с
дешнарга стипенди
олохтоуха. Мазнык с
пендияны совхозтар,
рытэлэр, оройуон да
дуохтарын соп. Бу сал
ба төрдүс салаа алт
уунун көһөрөн абаал
ха.

Хас бишрдин сель
веттар истэринэи «Э
маллар кулууптарын»
рийтэлээххэ. Олор ис
ринэи общественнай-п
хологическай сулуусу

мүсэлэ» разделга хий-
рэн хаалбыга астыга
суух буулбут. Мин санаа-
бар, эдэр днэ карганиш-
лэргэ туһуламгыт көмө-
лөрү тусна раздел ойго-
руохха сөп эбит. Ойно
төрдүс салаа бастары,
инкис, үһүс, төрдүс пуу-
нардын киллэриэхха. Итин-
нэ эбэн манньыгары этэ-
бин.

Саха ахсаанын албатар
уонна эдэр дьон ыал
буолууларын көрдүр
сыйалтан ыал булар
дьонго 1 тыһ. солкуо-
байтан 5 тыһ. солкуобай-
га дьэри биэр биримэ-
лээх көмөтө оҕордохха.

Эдэр маллары эл-
маннайгы уочарат сү-
хүлээһин боптуруохун
сельскэй Советтарга сүк-
тэрнэхха.

Эдэр бяллар днэ тут-
туалларыгар 40 быры-
һыанга днэри кредит-
тэвини, ссуданн на-
ну киллернэххэ,
Бу этнлэр олоххэ
кирдэхтеринэ, эдэр днэ
кэргэниилэрбит олоххо-
рун саватымалларыгар
төһөлөөх туһалаах бу-
туо этэй?

П. АНДРОСОВ,
Субурууский зетин-
нан совхоз партно-

